

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการใช้รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ เพื่อส่งเสริมความรู้คำศัพท์และทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย โดยแยกตามหัวข้อ ดังนี้

1. รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์

- 1.1 รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์
- 1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 ขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์
- 1.4 ประโยชน์ของรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ความรู้ด้านคำศัพท์

- 2.1 ความหมายของคำศัพท์
- 2.2 ประเภทของคำศัพท์
- 2.3 ความรู้คำศัพท์
- 2.4 การสอนคำศัพท์
- 2.5 การทดสอบความรู้คำศัพท์

3. ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

- 3.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 3.2 ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 3.3 แนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 3.4 การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

เอกสารที่เกี่ยวข้องรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์

1. รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์

Williams (1970) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้ศึกษาเรื่องการสอนความคิดสร้างสรรค์อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง จึงได้เสนอรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การสอนตามแนวคิดของเขาเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า Williams Cube CAI Model (A model for Implementing Cognitive-Affective Behavior in the Classroom) อันเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือเจตคติในห้องเรียน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทางการสอนให้เด็กรู้จักคิดแสดงความรู้สึก และการแสดงออกในวิถีทางของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งวิลเลียมส์ ได้แบ่งแนวทางการสอนนี้ออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านหลักสูตร (Dimension1: Curriculum)

หมายถึง ในการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้น ยังคงยึดหลักสูตรเป็นแกน และจัดการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยแสดงให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถสอดแทรกได้ในทุกเนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิลเลียมส์ ได้แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นวิชาต่างๆ คือ ภาษา คณิต สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า วิลเลียมส์ เน้นการสอนความคิดสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และสามารถเลือกกลวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ หรืออาจใช้กลวิธีการสอนหลายๆ วิธีในแต่ละเนื้อหาวิชาก็ได้

มิติที่ 2 ด้านพฤติกรรมการสอนของครู (Dimension2: Teacher Behavior)

ในการสอนของครูเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนั้นวิลเลียมส์ เน้นเทคนิควิธีสอน และการเสนอกิจกรรมอันเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมสร้างสรรค์ โดยกล่าวว่า ครูสามารถสอนเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร และใช้เทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยมีเทคนิควิธีสอนและการจัดกิจกรรมพร้อมตัวอย่างในลักษณะต่างๆ กันถึง 18 ลักษณะ ได้แก่

1. การสอนเกี่ยวกับความคิดเห็น (Paradoxes) หมายถึง การสอนเกี่ยวกับความคิดเห็นในลักษณะของความคิดเห็นซึ่งขัดแย้งในตัวเอง ความคิดเห็นซึ่งค้านกับสามัญสำนึก หรือความเชื่อที่ฝังใจมานาน ดังนั้น ในการสอนครูจึงควรกำหนดหรือให้นักเรียนรวบรวมและเลือกข้อคิดเห็น แล้วให้นักเรียนแสดงทักษะด้วยการจัดอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อย

2. การสอนโดยการพิจารณาลักษณะ (Attributes) หมายถึง การสอนทักษะการวิเคราะห์ สอนให้นักเรียนรู้จักการพิจารณาลักษณะต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ทั้งของมนุษย์ สัตว์ สิ่งของในลักษณะ ที่แตกต่างกันไปกว่าที่เคยคิด

3. การสอนโดยการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย (Analogies) หมายถึง การสอนการ เปรียบเทียบสิ่งของหรือสถานการณ์ที่เหมือนกัน แตกต่างกัน หรือตรงกันข้าม เช่น การ เปรียบเทียบมนุษย์และสัตว์ว่ามีวิธีการดำรงชีวิตเหมือนกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร

4. การสอนโดยการบอกสิ่งที่คลาดเคลื่อน (Discrepancies) หมายถึง การแสดงความ คิดเห็น ระบุ บ่งชี้ถึงสิ่งที่คลาดเคลื่อนจากความจริง หรือขาดตกบกพร่องผิดปกติ หรือสิ่งที่ยังไม่ สมบูรณ์

5. การสอนโดยการใช้คำถามยั่วและกระตุ้นให้ตอบ (Provocative Questions) หมายถึง การใช้คำถามยั่ว การตั้งคำถามแบบปลายเปิดและเป็นคำถามที่ยั่ว และเร้าความรู้สึกนึกคิดให้ ชวนคิดค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ได้คำตอบหรือแนวคิดแปลกใหม่ ลักษณะของคำถามส่วน ใหญ่เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดขั้นสูง ทั้งการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ คำถามลักษณะเช่นนี้ จะสามารถตอบถูกได้มากกว่าหนึ่งข้อ หรือไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนตอบถูกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิด กล้าตอบ และเชื่อมั่น ในตนเอง

6. การสอนโดยการให้ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลง (Examples of Change) หมายถึง การฝึกคิดให้คิดถึงการเปลี่ยนแปลง คัดแปลง การปรับปรุงสิ่งต่างๆ ที่ยังคงสภาพมาเป็นเวลานาน ให้เป็นไปในรูปแบบอื่น และเปิดโอกาสให้เปลี่ยนแปลงด้วยวิธีต่างๆ อย่างอิสระ

7. การสอนโดยการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (Examples of Habit) หมายถึง การฝึกให้ นักเรียนเป็นคนที่มีความยืดหยุ่น ยอมรับการเปลี่ยนแปลง คลายความยึดมั่นต่างๆ เพื่อปรับตัวเข้า กับสภาพการณ์ใหม่ๆ

8. การสอนโดยการสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม (An organized Random Search) หมายถึง การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักสร้างสิ่งใหม่ กฎเกณฑ์ ใหม่ ความคิดใหม่ โดยอาศัยโครงสร้างเดิมหรือกฎเกณฑ์เดิมที่เคยมี แต่พยายามคิดพลิกเพลงให้ ต่างไปจากเดิม

9. การสอนทักษะการค้นคว้าหาข้อมูล (The Skills of Search) หมายถึง การฝึกให้ นักเรียนรู้จัก การสำรวจและค้นคว้าเพื่อหาข้อมูล ซึ่งเช่น การค้นคว้าหาสาเหตุและผลกระทบ การ วิเคราะห์ถึงผลลัพธ์ และการสรุปผล

10. การสอนโดยการค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจน (Tolerance for Ambiguity) หมายถึง การค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวม หรือคำถามที่มีความหมายหลายนัย เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความอดทนและพยายามที่จะค้นหาคำตอบต่อปัญหาที่กำกวมหรือเป็นสองนัย ลึกลับ หรือท้าทายความนึกคิดต่างๆ

11. การสอนโดยการแสดงออกจากการหยั่งรู้ (Intuitive Expression) หมายถึง การแสดงออกจากการหยั่งรู้ เป็นการฝึกให้รู้จักการแสดงความรู้สึก ความคิดจากจินตนาการภายในตนเอง ความรู้สึกที่เกิดจากมีสิ่งมาเร้าอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า

12. การสอนโดยการพัฒนา ปรับปรุง (Adjustment of Development) หมายถึง การฝึกให้นักเรียนรู้จักพิจารณาศึกษาดูความพลาดพลั้ง ล้มเหลว ซึ่งเกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม แล้วเรียนรู้จากความผิดพลาด หรือข้อบกพร่องของตนเอง หรือของผู้อื่นหรือใช้ความผิดพลาด เป็นบทเรียนนำไปสู่ความสำเร็จ

13. การสอนลักษณะของบุคคลและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Study Creative People and Process) หมายถึง การให้ศึกษาประวัติบุคคลสำคัญที่มีลักษณะโดดเด่นในด้านความคิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงการศึกษา วิเคราะห์ถึงลักษณะพฤติกรรมและกระบวนการคิด ตลอดจนวิธีการและประสบการณ์ของเขาด้วย

14. การสอนโดยการประเมินสถานการณ์ (Evaluate Situations) หมายถึง การประเมินสถานการณ์ การฝึกให้หาคำตอบโดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นและความหมายเกี่ยวเนื่องกันด้วยการตั้งคำถามว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วจะเกิดผลอย่างไร

15. การสอนโดยการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ (Creative Reading Skill) หมายถึง การฝึกให้รู้จักคิด แสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องที่อ่านผู้สอนควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อเรื่องที่อ่าน มากกว่าการมุ่งหมายทบทวนข้อมูลจากเรื่องที่ได้อ่าน

16. การสอนโดยการพัฒนาทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ (Creative Listening Skill) หมายถึง การพัฒนาทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้เกิดความรู้สึกนึกคิดในขณะที่ฟัง หลังจากการฟังบทความ เรื่องราว คนตรี

17. การสอนโดยการพัฒนาทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (Creative Writing Skill) หมายถึง การพัฒนาทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้แสดงความคิด ความรู้สึก และจินตนาการด้านการเขียนบรรยาย หรือพรรณนาให้เห็นภาพชัดเจน

18. การสอนโดยการพัฒนาทักษะในการจินตนาการมองเห็นภาพ (Visualization Skill) หมายถึง ทักษะการมองเห็นภาพในมิติต่างๆ การฝึกให้แสดงความรู้สึกนึกคิดจากภาพในแง่มุมแปลกๆ ใหม่ๆ ไม่ซ้ำของเดิม

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรมของนักเรียน (Dimension 3: Pupil Behaviors)

หมายถึง จากการที่ครูได้จัดกระบวนการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาต่างๆ แล้ว พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนด้านความคิดสร้างสรรค์จะต้องเกิดขึ้นทั้งทางด้านสติปัญญา และด้านความรู้สึกหรือเจตคติ ซึ่งวิลเลียมส์ ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ หรือด้านสติปัญญา (Cognitive) หมายถึง การที่นักเรียนต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านกลไกของสมอง ใน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ความคิดคล่องตัว (Fluent Thinking) หมายถึง ความคล่องแคล่วหรือความคล่องตัวในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือความสามารถในการคิดหาคำตอบที่ชัดเจนตรงประเด็นให้ได้จำนวนมากที่สุด ความคิดคล่องตัวนั้นปริมาณความคิดกล่าวคือ ความคิดยิ่งมีปริมาณมากเท่าใดก็ยิ่งจะดีมากขึ้น

1.2 ความคิดยืดหยุ่น (Flexible Thinking) หมายถึง ความยืดหยุ่นในความคิดและการกระทำ การปรับความคิดให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น หรือกล่าวอีกอย่างได้ว่าเป็นความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งจะให้การตอบมีความหลากหลายและแตกแยกแขนงออกได้หลายแขนง

1.3 ความคิดริเริ่ม (Original Thinking) หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับความคิดของคนอื่นและแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการคิดของเดิมที่มีอยู่แล้วคิดให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเป็น หรือสามารถพลิกเพลงให้กลายเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยคาดคิด ความคิดริเริ่มอาจเป็นการนำความคิดเก่ามาปรุงแต่ง ผสมผสานจนเกิดเป็นของใหม่ก็ได้ ความคิดริเริ่มมีหลายระดับแต่เป็นความคิดครั้งแรกที่คิดได้ หรือเกิดขึ้นกับตนเองโดยไม่มีใครสอน แม้ความคิดนั้นจะเคยมีคนคิดมาก่อนแล้วก็ตาม ก็คงจัดเป็นความคิดริเริ่ม

1.4 ความคิดละเอียดลออ (Elaborative Thinking) หมายถึง ความคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพพจน์ชัดเจน หรือเป็นผลงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออจัดเป็นความคิดในรายละเอียดที่นำมาตกแต่ง ขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ขึ้น

2. ด้านความรู้หรือด้านจิตใจ (Affective) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ ใจ หรือเจตคติของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ได้แก่ ความต้องการตอบสนอง ความ กระหายใคร่รู้ในสิ่งทุกอย่าง ความสงสัยประหลาดใจ การกระตือรือร้นที่จะซักถามเกี่ยวกับ เรื่องแปลกใหม่อยู่เสมอ

2.2 ความพร้อมที่จะเสี่ยง (Risk-Taking) ได้แก่ การตอบสนองความกระหายใคร่ รู้อยากรู้อยากเห็นของตน มีความรู้สึกล้าหาญ กล้าเดาคาดคะเน และพอใจที่จะทดลอง จิตจำกัดความสามารถของตนโดยไม่กลัวว่าจะผิด พลาดพลั้ง หรือประสบความสำเร็จหรือไม่ คำนึงถึงการวิพากษ์วิจารณ์

2.3 ความพอใจที่จะทำสิ่งที่สลับซับซ้อน (Complexity) ได้แก่ ความต้องการ ตอบสนองที่จะทำในสิ่งที่ยาก ซับซ้อน พิศดารให้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งความยากและความซับซ้อน ไม่ได้เป็นอุปสรรค แต่เป็นแรงกระตุ้นช่วยและท้าทายให้อยากทำให้สำเร็จ

2.4 ความคิดจินตนาการ (Imagination) ได้แก่ การตอบสนองความต้องการที่จะ กิดสร้างภาพพจน์จากสิ่งที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ความคิดจินตนาการจึงมักคิดในสิ่งแปลกใหม่ ยัง ไม่เกิดขึ้น หรือดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้ยาก และเป็นลักษณะสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่จะ นำไปสู่การคิดค้น ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ และเป็นประโยชน์

หากพิจารณาถึงลักษณะของรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 18 ลักษณะ ดังกล่าว จะมีรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อจะช่วยกระตุ้นความคิดของ ผู้เรียนได้ ซึ่งหากผู้เรียนได้รับการกระตุ้นความคิด และฝึกปฏิบัติด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ลักษณะ จะเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ (อารีย์ พันธุ์ณี , 2535) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกลักษณะที่มีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้เป็น แนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 10 ลักษณะ ซึ่งเป็นลักษณะที่มีความเหมาะสม และสามารถนำมาปรับใช้ในการสอนการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ และสามารถส่งเสริม ด้านความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษได้ ดังนี้ การสอนโดยการพิจารณาลักษณะ (Attributes) เป็นการ สอนให้นักเรียนรู้จักการพิจารณาลักษณะต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ทั้งของมนุษย์ สัตว์ สิ่งของในลักษณะ ที่แตกต่างไปกว่าที่เคยคิด การสอนโดยการค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวม ไม่ชัดเจน (Tolerance for Ambiguity) เป็นการค้นหาคำตอบจากคำถามที่มีความหมายหลายนัย เป็นการฝึกให้นักเรียนมี ความอดทนและพยายามที่จะค้นหาคำตอบต่อปัญหาที่กำกวมหรือเป็นสองนัย การสอนทักษะการ ค้นคว้าหาข้อมูล (The Skills of Search) เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จัก การสำรวจและค้นคว้าเพื่อหา ข้อมูล เช่น การค้นคว้าหาสาเหตุและผลกระทบ การวิเคราะห์ถึงผลลัพธ์ และการสรุปผล

การสอนโดยการสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม (Organized Random Search) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสร้างสิ่งใหม่ที่พลิกแพลงไปจากของเดิม เช่น การให้ฟังนิทาน แล้วให้แต่งเรื่องใหม่ หรือการแต่งเรื่องต่อท้ายจนจบ การสอนโดยใช้คำถามช่วยและกระตุ้นให้ตอบ (Provocative Questions) เป็นการตั้งคำถามที่ยั่วและเร้าความรู้สึกให้ชวนคิดค้นคว้า นักเรียนสามารถตอบถูกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าตอบ การสอนโดยการให้ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลง (Example of Change) เป็นการฝึกให้คิดถึงการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงสิ่งต่างๆ ที่คงสภาพมาเป็นเวลานานให้เป็นไปในรูปแบบอื่น การสอนโดยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ (Creative Reading Skills) เป็นการฝึกให้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกต่อเรื่องที่อ่าน การสอนโดยพัฒนาทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ (Creative Listening Skills) เป็นการฝึกให้เกิดความรู้สึกนึกคิดในขณะที่ฟัง หรือหลังจากการฟัง การสอนโดยพัฒนาทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (Creative Writing Skills) เป็นการฝึกให้แสดงความคิด ความรู้สึก และจินตนาการ ด้านการเขียนบรรยายหรือพรรณนาให้เห็นภาพ เช่น การกำหนดคำศัพท์มาให้ และให้ผู้เรียนแต่งเรื่องจากคำศัพท์เหล่านั้น และการสอนโดยพัฒนาทักษะการใช้จินตนาการมองเห็นภาพ (Visualization Skills) เป็นการฝึกให้แสดงความรู้สึกนึกคิด จากภาพในแง่มุมแปลกๆ ใหม่ๆ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)

ปัจจุบัน ปรัชญาเกี่ยวกับการเกิดความรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ ได้รับอิทธิพลมาจากการศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ของ Piaget ในช่วงปลายยุค 1980 เป็นต้นมา ซึ่งทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ อธิบายการเรียนรู้ว่าบุคคลแต่ละคนพยายามที่จะนำความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure หรือที่เรียกว่า Schema) โครงสร้างทางปัญญานี้ ประกอบด้วยความหมายหรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่มีประสบการณ์ อาจเป็นความเชื่อ ความเข้าใจ คำอธิบาย ความรู้ของบุคคลนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

ดังที่ จิราภรณ์ ศิริทวี (2540 อ้างใน พัฒนาพร ไชยสิทธิ์ 2545) ได้สรุปแนวคิดของทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ได้แก่

1. นักเรียนเรียนรู้ด้วยการค้นพบและจัดระเบียบการเรียนรู้ ครูมีหน้าที่จัดการบรรยากาศการเรียนรู้โดยกระตุ้นให้นักเรียนถามคำถาม ตั้งสมมุติฐาน และทดสอบสมมุติฐาน
2. นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ด้วยการลงมือลองผิด ลองถูก ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนหาทางเลือกที่หลากหลาย

3. นักเรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ เป็นเจ้าของความคิด ไม่ใช่การลอกเลียนรูปแบบความคิดหรือการดูดซับข้อมูลของผู้อื่น

4. นักเรียนเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการร่วมมือกัน

โดยสรุปแล้ว จากทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์เดิม หรือการปฏิสัมพันธ์กับสังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยสนับสนุนและจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2 ทฤษฎีแรงด้านความรู้สึก (Affective Filter Hypothesis)

ทฤษฎีแรงด้านความรู้สึก (Affective Filter Hypothesis) เป็นทฤษฎีหนึ่งในห้าทฤษฎีที่ Krashen (1982) ได้เสนอขึ้น ซึ่งปัจจุบันผู้สอนรู้ดีว่าการที่ผู้เรียนมีความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการเรียนนั้น ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างมาก Krashen กล่าวว่า การเรียนที่เกิดผลนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีแรงด้านความรู้สึกน้อย ซึ่งแรงด้านความรู้สึกน้อย หมายถึง เจตคติที่ดีของผู้เรียนกำลังเกิดขึ้น ถ้าแรงด้านความรู้สึกมาก ผู้เรียนจะไม่ต้องการเรียนรู้และเรียนรู้อะไรทั้งสิ้น ดังนั้น การนำวิธีการของทฤษฎีแรงด้านความรู้สึกไปประยุกต์ใช้ก็คือ การที่ผู้สอนต้องใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีแรงด้านความรู้สึกน้อย และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนที่ให้อารมณ์ดีได้แก่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งครูทำได้โดยไม่ให้บรรยากาศในการทำงานเคร่งเครียดเกินไป เพื่อเด็กจะได้ทำงานด้วยความสบายใจ สอดคล้องกับความเห็นของ อัจฉริย์ คงอมรสายชล (2549) ให้ความเห็น่า ทฤษฎีแรงด้านความรู้สึกมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษา คือ ความรู้สึกและทัศนคติของผู้เรียนมีผลกับการเรียนรู้ภาษาด้วย ซึ่งอารมณ์ทางลบเป็นตัวปิดกั้นการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถรับข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น เมื่อผู้เรียนมีความวิตกกังวล ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน หรือขาดความมั่นใจ ก็จะทำให้การเรียนภาษามีข้อจำกัด โดยรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จึงมีการทำกิจกรรมที่หลากหลาย และแปลกใหม่ จึงเป็นรูปแบบการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน และลดความวิตกกังวลของผู้เรียนได้

3. ขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการสอนของ Williams

เริ่มจากการคัดเลือกเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้สอน โดยผู้วิจัยได้บูรณาการเทคนิควิธีการสอนของวิลเลียมส์ ดังกล่าวข้างต้นเข้ากับการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการเขียน ครูแนะนำคำศัพท์ อธิบายความหมาย พร้อมยกตัวอย่างประโยคประกอบ เพื่อผู้เรียนจะได้เข้าใจเนื้อหาที่จะสอนเพิ่มมากขึ้น โดยคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตร จากนั้นครูให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการสอนที่ตรงตามรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ จำนวน 10 ลักษณะ ได้แก่ การสอนโดยการพิจารณา ลักษณะ การสอนโดยการค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจน การสอนทักษะการค้นคว้าหาข้อมูล การสอนโดยการสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม การสอนโดยใช้คำถามช่วยกระตุ้นให้ตอบ การสอนโดยการให้ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลง การสอนโดยการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ การสอนโดยการพัฒนาทักษะการฟังอย่างสร้างสรรค์ การสอนโดยการพัฒนาทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์ การสอนโดยการพัฒนาทักษะการใช้จินตนาการมองเห็นภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และเป็นการสร้างบรรยากาศที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ขั้นที่ 2 ขั้นการเขียน โดยครูกำหนดให้ผู้เรียนเขียนภาษาอังกฤษในเชิงสร้างสรรค์ ตามหัวข้อที่ครูได้กำหนดให้ ได้แก่ การสร้างผลไม้ที่มีความแปลกใหม่ อาหารรสชาติใหม่ การแต่งตอนจบของเรื่องโรมิโอกับจูเลียตใหม่ การสร้างโรงแรมที่มีความแปลกใหม่ การสร้างสวนสนุกในฝัน และการเขียนถึงความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองในอีก 20 ปีข้างหน้า

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการเขียน ให้ผู้เรียนนำเสนองานเขียนของตนเอง โดยแลกเปลี่ยนกันอ่าน และตรวจงานเขียน ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นต่องานเขียนของเพื่อน เพื่อช่วยแก้ไขให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย ซึ่งจะนำไปสู่การคิดที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ จากนั้นให้ผู้เรียนแก้ไขงานเขียนให้สมบูรณ์ก่อนส่งให้ผู้สอนตรวจ

4. ประโยชน์ของรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนโดยใช้รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ มีประโยชน์ ดังนี้

4.1 รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด จินตนาการ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังงานวิจัยของ จินตนา สุทธสาส์น (2548)

ที่ศึกษาการใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ในการพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ มีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ในองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือ การคิดคล่อง การคิดริเริ่ม การคิดยืดหยุ่น และการคิดละเอียดละออ และงานวิจัยของ ประสพพร มโนวงศ์ (2539) ที่ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กประถมวัยตามแนวคิดของวิลเลียมส์ พบว่า การสอนตามแนวคิดของวิลเลียมส์ ในแต่ละลักษณะจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น สอดคล้องกับหลักการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Smith (1973, อ้างใน ประทีป ดี, 2546) ที่กล่าวว่า การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด จินตนาการ และการพัฒนาความคิดของผู้เรียน โดยเน้นอิสระในการแสดงความคิดอย่างเต็มที่ โดยการใช้วิธีตั้งคำถาม หรือสร้างสถานการณ์ที่นำไปสู่คำตอบที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดได้หลายๆ แนว

4.2 รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ ประกอบด้วยวิธีการสอนที่มีความหลากหลาย เช่น การใช้คำถามใช้คำถามที่ช่วยและกระตุ้นให้ตอบ การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย หรือการสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม เป็นต้น ซึ่งการใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีความสนใจในบทเรียน ทำให้ให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล (2545) ทำการทดลองโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อสอนเขียนเรื่องสั้น สำหรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น และสามารถเกิดขึ้นได้ทุกโอกาส ดังนั้น ครูจึงต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ สอดคล้องกับหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ Hyden (1971, อ้างใน อัจฉรา ชีวพันธ์, 2535) ที่กล่าวว่า การจัดบรรยากาศให้ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียดเกินไป เพื่อที่ผู้เรียนจะทำงานได้ด้วยความสบายใจ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ เหมือนดังที่ สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2544) ที่กล่าวถึงแนวทางในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสรุปสั้นๆ ได้ว่า บรรยากาศด้านกายภาพเป็นการจัดสภาพชั้นเรียนที่กระตุ้น หรือสนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ได้โดยสามารถดัดแปลงพื้นที่ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมของผู้เรียน

4.3 รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ ประกอบด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย ดังที่กล่าวข้างต้นนั้น สื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนจึงมีความหลากหลาย แปร และแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของกิจกรรม เนื่องจากสื่อการสอนมีส่วนช่วยให้การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งนำไปสู่ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับความเห็นของ จินตนา สุทธิศาสน์ (2548) ที่กล่าวว่า สื่อการสอนที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อของจริง นิทาน และบทความ เป็นอีกทางหนึ่งที่จะเสริมแรงเพื่อจูงใจให้เขียนได้อย่างสร้างสรรค์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้ด้านคำศัพท์

1. ความหมายของคำศัพท์

Morris (1979) กล่าวว่า คำศัพท์ หมายถึง คำทุกคำในภาษาที่ถูกใช้และเป็นที่เข้าใจในเฉพาะบุคคล วงสังคม วงการอาชีพ เชื้อชาติ หรือโดยทั่วไป คำศัพท์ ได้แก่ รายการคำ หรือวลีที่ถูกจัดเรียงตามระบบการเรียงอักษรพร้อมกับมีการอธิบายความหมาย แปล หรือยกตัวอย่างประกอบ และ Richards (1985) ได้ให้คำจำกัดความของคำศัพท์ไว้ว่า คำทั้งหมดซึ่งเป็นได้ทั้งคำโดด คำผสม และสำนวนต่างๆ ที่ปรากฏในภาษา ถือเป็นการสื่อความหมายที่มีใช้เพียงคำนาม คำกริยา หรือคำคุณศัพท์เท่านั้น แต่หมายรวมถึงทุกอย่างที่ถูกถ่ายทอดออกมาได้มาจากคำศัพท์

นอกจากนี้ สมสวรรค์ พันธุ์เทพ (2540) และสมปอง หลอมประโคน (2544) ได้ให้ความหมายของคำศัพท์ว่า คำศัพท์ คือ วลีหรือถ้อยคำทุกคำที่มนุษย์ใช้ในการสื่อความหมายที่แสดงออกถึงความรู้สึนึกคิด ตลอดจนการกล่าวถึงสิ่งของและลักษณะอาการต่างๆ โดยที่ความหมายของคำศัพท์นั้นจะเป็นที่เข้าใจเฉพาะกลุ่ม หรือชนชาติ เช่นเดียวกับ

จากความหมายของคำศัพท์ที่กล่าวมานั้น อาจสรุปได้ว่า คำศัพท์ คือ คำหรือถ้อยคำที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดความหมายที่แสดงถึงความรู้ และความคิด อีกทั้ง คำศัพท์เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยให้มนุษย์สามารถเรียนรู้ภาษาและอยู่ร่วมกันในสังคมได้ด้วยความเข้าใจ

2. ประเภทของคำศัพท์

จากความหมายของคำศัพท์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาได้แบ่งคำศัพท์ได้หลายประเภท ดังนี้

Richards (1976 อ้างใน พะเยา พรหมเทศ, 2549) และนิธิดา อธิภทรนันท์ (2541) ได้กล่าวถึงประเภทของคำศัพท์ โดยแบ่งตามระดับของผู้เรียนได้เป็น 2 ประเภท โดยมีลักษณะดังนี้

1. คำศัพท์ที่เรียนเพื่อใช้ (Active Vocabulary) เป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนมักพบ และมีโอกาสได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งคำศัพท์ประเภทนี้ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. คำศัพท์ที่เรียนเพื่อรู้ (Passive Vocabulary) เป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนพบเห็นและมีโอกาสได้ใช้น้อยในชีวิตประจำวัน สำหรับคำศัพท์ประเภทนี้ ผู้เรียนเพียงต้องรู้จัก และเข้าใจความหมายเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องฝึกฝนเพื่อนำไปใช้

นันทยา แสงสิน (2527) ได้แบ่งประเภทของคำศัพท์ ที่พบในแต่ละทักษะทางภาษา สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. คำศัพท์เพื่อการฟัง (Listening Vocabulary) เป็นคำศัพท์ที่ใช้มากในเด็กเล็ก เพราะไม่เคยเรียนรู้ภาษามาก่อน เป็นคำศัพท์ที่ค่อนข้างง่าย และการเรียนรู้เกิดจากการฟังก่อน

2. คำศัพท์เพื่อการพูด (Speaking Vocabulary) เป็นคำศัพท์ที่ใช้ภาษาพูด ซึ่งต้องสัมพันธ์กับการฟังคำศัพท์ที่ใช้ในการพูดนั้นต้องสามารถสื่อความหมายได้

3. คำศัพท์เพื่อการอ่าน (Reading Vocabulary) เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในการอ่าน และเป็นปัญหามากสำหรับเด็กที่เรียนภาษา คือ ต้องรู้ความหมายเพื่อที่จะนำไปตีความเนื้อหา และข้อความที่อ่านได้

4. คำศัพท์เพื่อการเขียน (Writing Vocabulary) เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในการเขียน ซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่สูงและยาก เป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการสอนที่ถูกต้องและเป็นทางการ

นอกจากนี้ Nation (2001 อ้างใน ประทีป ดี, 2546) ได้แบ่งประเภทของคำศัพท์ตามการใช้ ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. คำที่ใช้บ่อย (High Frequency Words) คือ คำที่ถูกใช้บ่อยทั้งในบทความหนังสือพิมพ์ บทสนทนา และนิตยสารต่างๆ เป็นคำศัพท์สำคัญที่สื่อความว่าบทความนั้นเกี่ยวกับอะไร ซึ่งบทความหนึ่งๆ อาจมีคำศัพท์ประเภทนี้อยู่ถึง ร้อยละ 80-90 ของบทความทั้งหมด

2. คำศัพท์เฉพาะทาง (Technical Vocabulary) เป็นคำศัพท์ที่ใช้ และเป็นที่รู้จักในกลุ่มคนที่ทำงานในสาขาเดียวกัน หรือมีความสนใจในสิ่งที่เหมือนกัน ซึ่งคนในกลุ่มคนที่ทำงานอื่นหรือกลุ่มคนที่มีความสนใจอื่น อาจไม่รู้จัก และไม่คุ้นเคยกับคำศัพท์เฉพาะทางนี้

3. คำศัพท์ทางวิชาการ (Academic Vocabulary) คือ คำศัพท์ที่ใช้ในเอกสาร หรือบทความทางวิชาการ และเป็นคำศัพท์ที่ใช้บ่อยในสาขาอาชีพทั่วไป ไม่ได้เจาะจงสาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่ง

4. คำที่ไม่ได้ใช้บ่อย (Low Frequency Words) คือ คำศัพท์ที่ใช้ไม่บ่อยนัก ซึ่งบทความหนึ่งๆ อาจมีคำศัพท์ประเภทนี้อยู่เพียงร้อยละ 5 ของบทความทั้งหมด

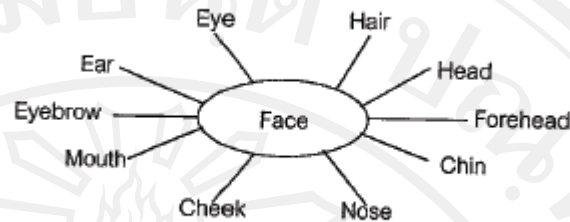
จากประเภทของคำศัพท์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เราแบ่งประเภทของคำศัพท์ต่างๆ ได้ตามลักษณะการใช้งานของคำศัพท์แต่ละคำ ยกตัวอย่างเช่น การใช้คำศัพท์เพื่อทักษะทั้ง 4 ทางภาษา ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน หรือการแบ่งประเภทของคำศัพท์ตามความถี่ความบ่อยในการใช้งาน การใช้คำศัพท์เฉพาะกลุ่มบุคคล หรือการใช้คำศัพท์ในทางวิชาการ เป็นต้น

3. ความรู้คำศัพท์

ในการเรียนภาษา ความรู้คำศัพท์นับเป็นสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรู้ภาษาได้ ความรู้คำศัพท์ คือ การที่บุคคลรู้คำศัพท์นั้นใช้บ่อยหรือไม่ มีคำอื่นใดอีกที่เข้าร่วมกับคำนั้นได้ มีขีดจำกัดในการใช้ในบทบาทหน้าที่ และสถานการณ์ใดได้บ้าง สัมพันธ์กับคำอื่นๆ กลุ่มใดบ้าง ตลอดจนรู้ว่าความหมายของคำนั้นอาจมีได้หลายความหมายเมื่อใช้ร่วมกับคำที่แตกต่างกันออกไป (Richards, 1976 อ้างใน พะเยา พรหมเทศ, 2549) นอกจากนี้ Nation (1983) ได้ให้นิยามความหมายของความรู้คำศัพท์ว่า หมายถึง การเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ของผู้เรียน โดยเรียนเพื่อที่จะสามารถออกเสียงและสะกดคำได้ถูกต้อง รู้จักคำศัพท์นั้นเมื่อได้ฟังหรืออ่าน ระลึกได้เมื่อต้องใช้ และใช้ได้ถูกหลักไวยากรณ์สอดคล้องกับความคิดเห็นของ นิธิดา อติภทรนันท์ (2540) ซึ่งได้สรุปนิยามของการรู้ความหมายของคำศัพท์ ดังนี้

1. อ่านออกเสียงได้
2. สะกดได้ถูกต้อง
3. รู้จักคำศัพท์นั้นเมื่อได้ฟังหรืออ่าน
4. ระลึกได้เมื่อต้องใช้
5. ใช้ได้ถูกหลักไวยากรณ์
6. รู้ความสัมพันธ์ของคำศัพท์ในขอบข่ายความหมาย ซึ่งมี 4 ลักษณะ คือ
 1. ความหมายตรงกันข้าม (Antonym) เช่น male-female
 2. ความหมายร่วมกัน (Hyponym) เช่น furniture: chair, table, sofa
 3. ความหมายเหมือนกัน (Synonym) เช่น flat-apartment

4. ความหมายสัมพันธ์อื่นๆ เช่น เมื่อกล่าวถึง face ศัพท์อื่นๆ ที่ควรพูดถึง คือ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความรู้คำศัพท์ คือ การที่ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียง สะกดคำ และรู้ความหมาย ตลอดจนสามารถนำคำศัพท์ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องในบริบท

4. การสอนคำศัพท์

ในการช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์และสามารถนำคำศัพท์ไปใช้ได้อย่างถูกต้องนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องทราบหลักการและวิธีการที่เหมาะสมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ซึ่ง Huang (1993, อ้างใน สมปอง หลอมประโคน, 2544) ได้เสนอแนะแนวความคิดและหลักการในการสอนคำศัพท์ ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่ชัดเจนว่าจะให้ผู้เรียนเรียนรู้อะไรในแต่ละบทเรียน
2. ความยากง่ายและจำนวนของคำศัพท์ที่จะนำเสนอในแต่ละครั้งจะต้องเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
3. หลังจากการสอนคำศัพท์ใหม่ ผู้สอนควรมีการฝึกและใช้คำศัพท์ใหม่ให้บ่อยครั้งเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความคุ้นเคย และซึมซับความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ใหม่
4. การนำเสนอคำศัพท์ใหม่จะต้องชัดเจนและมีความหมาย ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึง การสะกดและการออกเสียงของคำศัพท์ใหม่เท่านั้น แต่รวมถึงการสอนให้ผู้เรียนเห็นว่าคำศัพท์ใหม่นั้นปรากฏในบริบทหรือสถานการณ์ใดด้วย
5. ควรนำเสนอคำศัพท์ใหม่ในรูปของประโยคและในบริบทที่คำศัพท์นั้นถูกใช้อยู่เสมอตามสถานการณ์จริง
6. ให้ผู้เรียนเดาความหมายของคำจากบริบท

ส่วน ทิพวัลย์ มาแสง (2532) ได้เสนอแนะวิธีการสอนความหมายของคำศัพท์ ดังนี้

1. การสอนโดยการให้ความหมายโดยตรง (Synonyms) และความหมายตรงกันข้าม (Antonyms)
2. ให้คำจำกัดความ (Definitions) ของคำศัพท์
3. ใช้อุปกรณ์การสอน (Visual aids) หรือสื่อที่ใช้ประกอบการสอน เช่น รูปภาพ หรือ การวาดภาพบนกระดาน หรือการสาธิต (Demonstration) โดยการใช้ท่าทาง วิธีการนี้จะช่วยให้บทเรียนไม่น่าเบื่อ ผู้เรียนจะจดจำคำศัพท์ได้ดี หรือผู้สอนอาจจะใช้ของจริง (Real objects) มาประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น
4. การพูดควรรู้ในรูปประโยค (Context sentences) เพื่อให้ผู้เรียนทราบความหมายของคำ ควรเน้นการให้ตัวอย่างการใช้คำพูดในรูปประโยค เช่น เมื่อต้องการสอนคำว่า tastes ก็อาจจะยกตัวอย่างได้ดังนี้ Henry likes ice-cream, he says it tastes good. ทั้งนี้ คำที่ใช้แต่งประโยคว่า เป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยทราบความหมายมาแล้ว
5. การแปล (Translation) วิธีนี้ควรเป็นวิธีที่ผู้สอนควรคำนึงถึงเป็นกรณีสุดท้ายควรใช้กับประเภทคำศัพท์ที่มีไว้เพื่อรู้ หรือคำศัพท์ที่ผู้เรียนไม่พบบ่อย
6. การสอนคำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม (Concrete and Abstract vocabulary) สำหรับคำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมนั้นผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์ที่มองเห็น หรือท่าทางตลอดจนรูปภาพเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้ ส่วนคำศัพท์ที่เป็นนามธรรม ผู้สอนอาจสอนด้วยการให้ตัวอย่างประโยคหรือคำจำกัดความง่ายๆ

นอกจากนี้ นิธิดา อธิภักทรนันท์ (2541) ได้กล่าวว่า การสอนคำศัพท์นั้นไม่ได้เพียงแค่สอนให้ผู้เรียนทราบความหมาย แต่ควรจะครอบคลุมถึงความสามารถในการนำคำศัพท์นั้นไปใช้ได้ ดังนี้

1. การนำเสนอโดยการสาธิต โดยการใช้กิริยาท่าทางประกอบ ซึ่งคำศัพท์ที่ใช้ในกลุ่มนี้ได้แก่ คำศัพท์ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย กิริยาท่าทาง สีหน้า อารมณ์ เช่น push, pull, scream, shock, angry, sad
2. การใช้สื่อการสอน เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง และของจริง เพราะการใช้สื่อการสอนเป็นการสอนความหมายของคำศัพท์ที่ตรงไปตรงมาที่มีประสิทธิภาพ และประหยัดเวลา ดังนั้น ผู้เรียนจึงสามารถเข้าใจ และรับรู้ความหมายทันทีที่มีการนำเสนอคำศัพท์ใหม่ ยิ่งไปกว่านั้นถ้าหากผู้เรียนสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ช่วยในการเรียนรู้คำศัพท์ เช่น การนำผัก ผลไม้สด และดอกไม้มาใช้ในการเรียนรู้ ชื่อ ลักษณะ สี และกลิ่นของสิ่งนั้น

3. การอธิบายโดยใช้สถานการณ์หรือบริบท การใช้สถานการณ์ เพื่ออธิบายความหมายของคำศัพท์จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และรู้จักการใช้คำอื่นๆ ในวงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องด้วย

4. การใช้คำนิยาม เป็นการอธิบายความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ผู้สอนควรเลือกคำที่ผู้เรียนรู้จักแล้วในการให้นิยามคำศัพท์ใหม่ เพราะการใช้คำยากในการอธิบาย อาจทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่มุ่งจะสอน

5. การแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคำศัพท์ บางครั้งการให้ความหมายคำศัพท์จะง่ายขึ้นหากมีการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคำศัพท์นั้นกับคำศัพท์อื่น

6. การใช้พจนานุกรม จะช่วยให้ผู้อ่านทราบความหมาย วิธีการอ่านคำ และใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง เนื่องด้วยคำศัพท์แต่ละคำมีหลายความหมาย จะใช้ความหมายใดต้องขึ้นอยู่กับบริบทที่คำศัพท์นั้นปรากฏ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนคำศัพท์ ยังไม่พบงานวิจัยที่นำรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์มาใช้ในการสอนคำศัพท์ ดังนั้น จึงได้มีความคิดที่จะนำรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์มาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียน โดยได้คัดเลือกรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ และสามารถนำมาบูรณาการร่วมกับการสอนคำศัพท์ได้ อีกทั้ง ได้คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มีลักษณะเป็นบทความ นิทาน และเพลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการสอนคำศัพท์ของ Huang (1993, อ้างใน สมปอง หลอมประ โคน, 2544) และ นิธิดา อติภทรนันท์ (2541) ที่กล่าวว่า การสอนคำศัพท์ใหม่นั้น จะต้องชัดเจนและมีความหมาย และควรนำเสนอคำศัพท์ใหม่ในรูปของประโยคและในบริบทที่คำศัพท์นั้นถูกใช้อยู่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และรู้จักการใช้คำอื่นๆ ในวงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักการเดาความหมายของคำจากบริบทนั้นๆ

5. การทดสอบความรู้คำศัพท์

การทดสอบความรู้คำศัพท์ เป็นการวัดว่าผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์มากน้อยเพียงใด หรือนำคำศัพท์ไปใช้ในบริบทที่แตกต่างออกไปได้หรือไม่ โดย Nation (1983) ได้จำแนกแบบทดสอบคำศัพท์ตามวัตถุประสงค์ของการวัด ดังนี้

5.1 การทดสอบความสามารถด้านคำศัพท์ (Proficiency Tests) เป็นการวัดความรู้คำศัพท์ที่ต้องการทราบว่าผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์มากน้อยเพียงใด หรือรู้มากพอที่จะสื่อสารในแต่ละทักษะได้หรือไม่ ซึ่งจำแนกเป็น 2 ชนิด คือ

1. การวัดวงความรู้คำศัพท์ (Measurement Total vocabulary Size) เป็นการวัดเพื่อที่จะทราบว่าผู้เรียนรู้คำศัพท์จำนวนมากน้อยเพียงใด ข้อสอบจะถูกสร้างขึ้นจากคำศัพท์ที่ได้จากการสุ่มเอาคำศัพท์ที่ปรากฏในพจนานุกรมหรือคำศัพท์ในบัญชีคำศัพท์ (Vocabulary List) และหลังการทดสอบจะมีการนำเอาคะแนนที่ได้มาคำนวณด้วยสูตร ดังนี้

$$\text{วงความรู้คำศัพท์} = \frac{\text{จำนวนคำตอบที่ถูกต้อง}}{\text{จำนวนข้อสอบทั้งหมด}} \times \frac{\text{จำนวนคำศัพท์ในพจนานุกรม}}{1}$$

2. การวัดวงความรู้คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม (Measurement Knowledge of a Particular Group of Words) เป็นการวัดเพื่อที่จะทราบว่า ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์อยู่ในระดับใด เพียงพอหรือเหมาะสมกับระดับที่จะเรียนแล้วหรือไม่ เช่น ผลจากการวัดพบว่าผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ระดับที่ 2 ของหนังสือ Longman Structure Reader จำนวน 500 คำ หมายความว่า เขามีความสามารถที่จะอ่านหนังสือฉบับนั้นได้ในระดับที่สองหรือต่ำกว่า

5.2 การทดสอบ (Testing) เป็นการทดสอบที่มักพบในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การทดสอบการจำคำศัพท์ (Recognition Test) เป็นการวัดว่าผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์ที่เรียนไปได้มากน้อยเพียงใด การทดสอบแบบนี้จะง่ายกว่าการทดสอบการระลึก เพราะในการสอบจะมีคำตอบที่นักเรียนนึกปรากฏให้เห็น เช่น ให้นักเรียนเขียนคำแปล หรือเลือกคำแปล คำคล่องความหมาย หรือรูปภาพให้ตรงกับคำศัพท์ที่ปรากฏ เป็นต้น

2. การทดสอบการระลึก (Recall Test) เป็นการวัดว่าผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์ที่เรียนไปได้มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนจะต้องเขียนหรือพูดคำตอบเองโดยไม่มีตัวเลือกให้เห็น เช่น การเรียนรู้เขียนคำศัพท์ที่ได้เรียนไปในตอนท้ายชั่วโมง เป็นต้น

5.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ (Achievement Test) เป็นการวัดความรู้คำศัพท์ที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสอนภาษาในรายวิชาที่นักเรียนได้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อเป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้สิ่งที่ได้สอนไปแล้วหรือยัง และเป็นส่วนที่ช่วยเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ก้าวหน้าขึ้น โดยแบบทดสอบควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ต้องไม่เป็นการทดสอบคำโดด เนื่องจากการเรียนแต่ละรายวิชาผู้เรียนมักจะมีโอกาสได้พบและใช้คำศัพท์ในบริบทที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นประจำ

2. สามารถให้คะแนนได้ง่าย เช่น แบบทดสอบแบบโคลซ หรือจับคู่ เป็นต้น

3. ถ้าเป็นแบบเติมหรือเลือกคำตอบ คำตอบต้องเหมาะสมกับความรู้ที่ได้เรียนไป
4. ถ้าเป็นแบบทดสอบที่ครูสามารถสร้างได้ไม่ควรยาก หรือมีกระบวนการสร้างที่ซับซ้อนเกินไป
5. จำนวนข้อในแต่ละแบบทดสอบต้องเหมาะสมกับเวลา

สรุปได้ว่า การทดสอบความรู้ของคำศัพท์แบ่งออกได้ตามชนิดแบบทดสอบได้ 3 ชนิด โดยแบบทดสอบแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์ในการวัดความรู้คำศัพท์แตกต่างกันไป ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านคำศัพท์ ใช้วัดความรู้ในด้านคำศัพท์โดยรวมของผู้เรียน แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ ใช้วัดความสามารถในการจำและการระลึกได้ของคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ ใช้ประเมินความรู้ในด้านคำศัพท์ของผู้เรียนในกระบวนการวิชาการสอนภาษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นผลงานการเขียนอย่างอิสระที่ผู้เขียนต้องใช้ความคิดและจินตนาการของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล โดยสามารถเริ่มเรื่อง ตกแต่งเรื่อง สร้างปมปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยพื้นฐานประสบการณ์จากการเรียนรู้หลายลักษณะ เช่น จากการอ่าน การท่องเที่ยว การฟังเรื่องราว และอื่นๆ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533) สอดคล้องกับ Furner (1973, อ้างใน จินตนา สุทธิศาสน์, 2548) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นวิธีหนึ่งที่เด็กแสดงความรู้สึนึกคิด เพราะการแสดงความรู้สึนึกคิดของเด็กนั้น เป็นความริเริ่มตามธรรมชาติ และประสบการณ์ของเด็กจะมีความหมายมากขึ้นเมื่อเด็กได้มีโอกาสเขียนออกมา นอกจากนี้ ประภาศรี สีหอำไพ (2531) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เรียนสร้างคำและความคิดจากจินตนาการของตนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบการเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะของคำประพันธ์นั้นๆ เช่นเดียวกับอัจฉรา ชิวพันธ์ (2535) กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน

นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 อ้างใน กัลยา ไตรศรีศิลป์, 2542) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

1. เป็นการเขียนที่ให้ผู้เขียนมีอิสระในการเขียนในสิ่งที่ตนรู้สึกว่าการเขียนจึงเป็นการเขียนที่เกิดจากความรู้สึกที่แท้จริง โดยผู้เรียนจะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งที่เขาพบเห็นประทับใจ และจินตนาการออกมา โดยผู้สอนจะให้หัวข้อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด หรือจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการที่จะเขียนออกมาได้

2. มีแนวการเขียนเป็นลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ ผู้เรียนแต่ละคนอาจจะมีรูปแบบการเขียนแตกต่างกันออกไป เนื่องจากผู้เรียนจะมีประสบการณ์ ความนึกคิด ความเห็น จินตนาการเป็นของตนเอง

3. ให้ความคิดแปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร หรือไม่ได้ลอกเลียนผู้อื่นมาเป็นความคิดที่ผู้เรียนคิดเอง หรือดัดแปลงมาอย่างแยกคางด้วยการมีปัญญาของตน

4. ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา งานเขียนเชิงสร้างสรรค์มิใช่เพียงแต่เสนอสิ่งแปลกใหม่หรือให้ความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ควรจะทำให้ผู้อ่านได้คิดและจินตนาการตาม ซึ่งจะก่อให้เกิดความเรียงทางปัญญา และพัฒนาความคิด รวมทั้งสามารถรู้ความรู้สึกของผู้อ่านได้ เช่น ความขบขัน หรือความพิสวง

โดยสรุป การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่มีลักษณะของความคิดริเริ่ม ใช้จินตนาการสร้างสรรค์ และประสบการณ์ของผู้เขียนเอง โดยไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร ซึ่งจะถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนที่มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ

2. ประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สมพร มั่นตะสูตร (2525) ได้แบ่งประเภทของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ 6 ประเภท ดังนี้

2.1 การเขียนสร้างสรรค์ในรูปแบบ หมายถึง การเขียนที่ใช้รูปแบบในการเขียนแปลกใหม่ ไม่เคยมีมาแต่เดิม หรือหากเคยมีมาแต่เดิมนำรูปแบบนั้นมาดัดแปลงให้เกิดรูปแบบในการเขียนขึ้นใหม่ มี 2 ลักษณะ คือ

1. รูปแบบเดิมแต่ใช้เนื้อหาและแนวคิดแปลกใหม่ หมายถึง การเขียนที่คงรูปแบบลักษณะและแบบแผนเดิม แต่ใช้เนื้อหาและแนวคิดใหม่

2. รูปแบบใหม่ไม่กำหนดเนื้อหา หมายถึง การแหวกวงล้อมทางรูปแบบลักษณะและแบบแผนการแต่งคำประพันธ์ที่เดิมเคยยึดไว้อย่างเคร่งครัด

2.2 การเขียนเชิงสร้างสรรค์เชิงเนื้อหา หมายถึง การเขียนที่เสนอเนื้อหาที่แปลกใหม่ อาจทำในรูปแบบเดิมแต่เนื้อหาใหม่ หรือใหม่ทั้งรูปแบบและเนื้อหาพร้อมกันไป

2.3 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแนวคิด หมายถึง การเขียนที่ให้ข้อคิดหรือแนวคิดที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในด้านต่างๆ ทั้งสังคมเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ตลอดจนความเชื่อต่างๆ

2.4 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในกลวิธี หมายถึง การสรรหาวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในงานเขียนของตน เพื่อสร้างความสนใจ ความประทับใจ ความคิดตรึงใจและเพื่อให้เกิดความคิดหรือกลวิธีสร้างสรรค์ในใจคนอ่าน

2.5 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในสำนวนโวหารและใช้ถ้อยคำ หมายถึงการเขียนที่ให้ความแปลกใหม่ ให้ประโยชน์ในด้านสำนวนโวหารและถ้อยคำ ทำให้มีสำนวนโวหารและถ้อยคำใช้ในภาษามากขึ้นและมีความหมายแปลกกว่าที่เคยใช้กันมาแต่เดิม และทำให้เกิดความสร้างสรรค์ในถ้อยคำนั้น

2.6 การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในจินตนาการ หมายถึง การเขียนที่ให้ความคิดในด้านจินตนาการ นั่นคือ เมื่อผู้อ่านอ่านงานเขียนแล้วเกิดความคิดในเชิงจินตนาการต่อเนื่องในทางสร้างสรรค์ การใช้จินตนาการในงานเขียนนี้อาจจะให้ตลอดเวลาในขณะที่ เนื้อเรื่องดำรงอยู่หรืออาจจะมีจินตนาการสร้างสรรค์ต่อเมื่อจบเรื่องแล้ว นั่นคือ การเลือกตั้งปัญหาชวนสงสัยไว้ในงานเขียน ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอาเอง

3. แนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2535) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วย

1. ครูมีบุคลิกที่สร้างสรรค์ ครูควรจะเป็นผู้ที่มิบุคลิกของการเป็นผู้ที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อจูงใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กด้วย ลักษณะครูที่มีความคิดสร้างสรรค์นั้นจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 จัดหากิจกรรมเร้าใจใหม่ๆ
- 1.2 เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกด้านต่างๆ
- 1.3 รับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- 1.4 ให้คำถามนำไปเกิดคำตอบหลายๆ อย่าง
- 1.5 กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น
- 1.6 ชมเชย และให้กำลังใจ
- 1.7 มีประชาธิปไตยในการสอน

2. จัดบรรยากาศให้จูงใจ การจัดบรรยากาศในการเรียนที่จูงใจให้เด็กรักการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ครูทำได้โดยไม่ให้บรรยากาศในการทำงานเคร่งเครียดเกินไป เพื่อเด็กจะได้ทำงานด้วยความสบายใจ

3. เริ่มจากสิ่งใกล้ตัว การเขียนจากสิ่งใกล้ตัว นับได้ว่า เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญอย่างยิ่งในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพราะจะช่วยสร้างความสนใจของเด็กให้อยากเขียน อยากเล่าในสิ่งที่เขามีประสบการณ์อยู่ด้วยตัวเขาเอง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะเขียนงานต่างๆ อย่างสบายใจ

4. ช่วยให้มีความคิดที่แตกฉาน ในการจัดกิจกรรมสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก็ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง สามารถแสดงออกได้อย่างอิสระด้วยความคิดริเริ่มของตน สามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาได้หลายทาง

5. ฝึกกิจกรรมที่ทำให้เด็กรู้สึกสนุกสนานในการเรียน

6. ฝึกผู้เรียนให้เกิดทักษะในการเขียน

นอกจากนี้ วรรณิกัร พวงเกษม (2533) กล่าวถึงแนวทางในการสอนการเขียนแบบสร้างสรรค์ที่จะให้ผลดีนั้นควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ต้องเร้าให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียน การเร้านี้อาจให้อุปกรณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ
2. ให้ร่างอย่างหยาบๆ ให้เสร็จก่อนครั้งหนึ่งก่อนในชั้นเรียน
3. ให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วเขียนเพิ่มเติมใหม่ ซึ่งเป็นการวัดผลด้วยตนเอง
4. ให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันประเมินผลการเขียนนั้น
5. ครูเป็นผู้ประเมินผลเอง และให้นักเรียนแก้ไขเสียใหม่
6. อ่านนิทาน โคลง ให้เด็กฟังมากๆ เพื่อความสนุกสนาน หากเด็กได้มีส่วนร่วมบ้าง เช่น ช่วยกันตอบปัญหา ช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง ช่วยกันเล่าบ้าง จะทำให้สนุกสนานยิ่งขึ้น
7. ส่งเสริมให้เด็กเขียนมากๆ ให้ลองเขียนสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่เสมอ
8. ช่วยใจกำลังใจ โดยยกย่องชมเชยผลงานเมื่อเห็นสมควร แต่ไม่แสดงออกให้มากเกินไปจนทำให้เด็กไม่พยายามทำให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม
9. ไม่บังคับให้เด็กเขียน ถ้าหากไม่นึกอยากเขียน อาจให้เล่าเรื่องประกอบภาพก็ได้

จากแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ใช้สื่อประกอบการสอน มีการเสริมแรงเพื่อจูงใจให้เขียนแล้ว ครูจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้กลวิธีการสอนที่น่าสนใจ โน้ม

นำนักเรียนให้หันมาใส่ใจในการเรียน และเต็มใจที่จะเขียน ผลงานของนักเรียนจึงจะมีความสร้างสรรค์ และน่าสนใจ ดังนั้นในการฝึกปฏิบัติการเขียนนั้น ครูจะต้องกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดความรู้สึกลอยๆจะเขียน โดยครูอาจจะกระตุ้นโดยการสร้างบรรยากาศ หรือสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ซึ่งรูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ เป็นรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่มีกลวิธีการสอนในหลายๆ ลักษณะ จึงเป็นรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น และความคิดคล่อง และสามารถถ่ายทอดความคิดนั้นออกมาผ่านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ดังที่ จินตนา สุทธิสาสน์ (2547) ได้ใช้รูปแบบการสอนสามมิติของวิลเลียมส์ ในการพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนของวิลเลียมส์ มีค่าเฉลี่ยความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี

4. การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในการประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ครูผู้สอนควรคำนึงถึงการแสดงออกทางความคิดและจินตนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนก็มีพื้นฐานทางการคิด ประสบการณ์และความสามารถที่แตกต่างกัน ฉะนั้นในการประเมินผลได้ครอบคลุมถึงปัจจัยด้านต่างๆ ผู้สอนจึงควรมีหลักเกณฑ์ในการวัดผลที่แน่นอน

ดังที่ พเยาว์ ทักษิณ (2523) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. การแสดงออก หมายถึง การเสนอแนวความคิดเห็นใหม่ๆ หรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวของตนเอง แสดงความรู้สึกลึกซึ้งและความเข้าใจอย่างเสรี
2. การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การจัดระเบียบความคิดให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างได้ใจความ และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. การเสนอเรื่อง หมายถึง การจัดลำดับขั้นตอนการเสนอเรื่องอย่างน่าสนใจ และกำหนดเรื่องที่สอดคล้องกับการเสนอเรื่อง
4. การใช้ภาษา หมายถึง การใช้สำนวนภาษาที่ให้ความชัดเจนแจ่มแจ้ง ถูกต้องตามกาลเทศะเหตุการณ์ในเรื่อง ได้ใจความตรงกับความหมายที่ต้องการจะพูด สำนวนโวหารสุภาพ

5. เนื้อหาสาระ หมายถึง การเสนอข้อเท็จจริง ความรู้ทั่วไป เหมาะสมกับภาพและชื่อเรื่องได้ในความ มีความยาวของเนื้อเรื่องพอสมควรกับที่ประมาณไว้ และมีรายละเอียดพอสมควรแก่ความเข้าใจ

ส่วนการให้คะแนน ได้กำหนดอัตราส่วนน้ำหนักความสำคัญ ดังนี้

การแสดงออก	5 ส่วน
การเชื่อมโยง	2 ส่วน
การเสนอเรื่อง	1 ส่วน
การใช้ภาษา	1 ส่วน
เนื้อหาสาระ	1 ส่วน

และได้กำหนดเกณฑ์เพื่อเป็นแบบให้คะแนนการเขียน ดังนี้

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	5
ดี	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
พอใช้	มีค่าเท่ากับ	2
ต้องแก้ไข	มีค่าเท่ากับ	1

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2525) ได้ให้หลักการประเมินผลงานเขียนไว้ 4 ประการ คือ

1. ให้ความแปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร เป็นความคิดของผู้เรียนคิดขึ้นเอง หรือดัดแปลงมาอย่างแยกคางด้วยปัญญาของตนเอง
 2. การใช้ภาษาคมคาย กะทัดรัด ทั้งนี้เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน
 3. ความสามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความปิติยินดี ความพิศวง ความสวยงาม ความซาบซึ้ง ความอาลัย ความมั่นใจ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้
 4. เป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิต ชี้ให้เห็นคุณโทษ แนะนำให้รู้จักสังเกต พิจารณาสังต่าง ๆ โดยแยกคาง ก่อให้เกิดการจินตนาการในทางที่ดีงานหรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจ ในลักษณะของนันทนาการ เป็นต้น
- จากเกณฑ์การประเมินดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการประเมินที่เน้นว่าผู้เรียนสามารถนำความคิด ความรู้ที่มีอยู่เดิมมาดัดแปลง หรือเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขียน ในขณะเดียวกันก็ควรมีการใช้ภาษาที่มีความชัดเจน สามารถถ่ายทอดให้เห็นถึงความคิดและ

จินตนาการของผู้เขียน ดังนั้น ภาษาก็มีส่วนสำคัญในการช่วยให้งานเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความ
สมบูรณ์ ชัดเจนในด้านความคิดของผู้เขียน ดังนั้น นอกจากผู้สอนจะให้ความสำคัญในการ
แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์แล้ว ควรให้ความสำคัญในการใช้ภาษาของผู้เขียนอีกด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved